

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 25 ust. 7 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2014 r. poz. 1620 oraz z 2015 r. poz. 249). Przepis ten nakłada na Ministra właściwego do spraw nauki, zwanego dalej „ministrem”, obowiązek wydania rozporządzenia określającego szczegółowe kryteria i tryb przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na działalność upowszechniającą naukę, w tym:

- 1) tryb oceny wniosków obejmujących zadania z zakresu działalności upowszechniającej naukę;
- 2) tryb oceny realizacji finansowanych zadań oraz tryb rozliczania przyznanych środków finansowych;
- 3) szczegółowy zakres informacji zawartych we wnioskach o finansowanie zadań z zakresu działalności upowszechniającej naukę;
- 4) szczegółowy zakres informacji zawartych w raporcie rocznym i raporcie końcowym z wykorzystania środków finansowych, zawierających informacje o realizacji działalności upowszechniającej naukę wraz z rozliczeniem finansowym poniesionych kosztów.

Projektowane rozporządzenie zastąpi w zakresie swojej regulacji rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 23 września 2010 r. w sprawie szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na działalność upowszechniającą naukę (Dz. U. Nr 179, poz. 1206).

Konieczność wydania przedmiotowego rozporządzenia wynika z potrzeby zapewnienia prawnej regulacji do przyznawania środków finansowych na działalność upowszechniającą naukę, analogicznie, jak w obecnie obowiązującym rozporządzeniu. Środki te będą przekazywane, zgodnie z art. 9 pkt 2 ustawy jednostkom naukowym, uczelniom, Polskiej Akademii Umiejętności, podmiotom działającym rzecz nauki, bibliotekom naukowym, wydawcom czasopism naukowych, ministrom kierującym działami administracji rządowej i kierownikom centralnych organów administracji rządowej.

W ramach niniejszego rozporządzenia minister będzie mógł finansować:

- 1) promocję rozwiązań innowacyjnych wykorzystujących wyniki badań naukowych lub prac rozwojowych w ramach targów, wystaw i ekspozycji w kraju lub za granicą;
- 2) organizację lub udział w przedsięwzięciach upowszechniających, promujących i popularyzujących osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne w kraju lub za granicą;
- 3) upowszechnianie informacji naukowych i naukowo-technicznych w ramach krajowych lub międzynarodowych konferencji naukowych;
- 4) utrzymanie unikatowych w skali kraju zasobów bibliotecznych o istotnym znaczeniu dla nauki lub jej dziedzictwa;
- 5) opracowywanie naukowych zasobów bibliotecznych;
- 6) udostępnianie zasobów bibliotecznych w formie elektronicznej;
- 7) udział zagranicznych recenzentów w ocenie publikacji;
- 8) udział zagranicznych naukowców w składzie rady naukowej czasopisma;
- 9) stworzenie anglojęzycznych wersji wydawanych publikacji;
- 10) digitalizację publikacji i monografii naukowych w celu zapewnienia otwartego dostępu do nich przez sieć Internet;
- 11) wdrożenie procedur zabezpieczających oryginalność publikacji naukowych.

W stosunku do obecnie obowiązujących przepisów, rozporządzenie określi w szczególności:

- 1) rodzaje działalności, jakimi mogą być objęte wnioskowane zadania ukierunkowane na rozwój i umiędzynarodowienie polskiej nauki przez upowszechnianie, promocję i popularyzację wyników działalności badawczo-rozwojowej, innowacyjnej i wynalazczej;
- 2) procedurę przyznawania środków finansowych na działalność bibliotek naukowych niewchodzących w skład jednostek naukowych otrzymujących dotację podmiotową na działalność statutową, na utrzymanie unikatowych w skali kraju zasobów bibliotecznych o istotnym znaczeniu dla nauki lub jej dziedzictwa, na opracowywanie naukowych zasobów bibliotecznych i udostępnianie zasobów bibliotecznych w formie elektronicznej;
- 3) kryteria stosowane przy wyborze zadań do objęcia finansowaniem;
- 4) procedury i kryteria oceniania raportów z wykonania zadań przez Zespoły powołane przez ministra.

Projekt rozporządzenia przewiduje również koncentrację środków finansowych na zadania najlepiej promujące osiągnięcia polskiej nauki. Doprecyzowano w tym zakresie katalog zadań związanych z upowszechnianiem nauki.

Wydawcy czasopism, którzy zapewniają otwarty dostęp do publikowanych czasopism przez Internet będą mogli, w ramach nowej regulacji, otrzymać środki na realizację zadań mających na celu podniesienie poziomu naukowego i poziomu umiędzynarodowienia wydawanych czasopism naukowych oraz upowszechnianie informacji o wynikach badań naukowych lub prac rozwojowych.

Zmiany w zakresie regulacji projektowanego rozporządzenia w porównaniu z dotychczas obowiązującymi rozporządzeniami wynikają przede wszystkim z nowelizacji ustawy o zasadach finansowania nauki.

Przyznawanie środków finansowych na działalność upowszechniającą naukę będzie dokonywane na podstawie wniosków, zawierających szczegółowe informacje określone w załącznikach do rozporządzenia oraz na podstawie ocen sporządzanych przez zespoły, powołane na podstawie art. 52 ust. 1 pkt 1 ustawy. W analogiczny sposób będzie dokonywane rozliczanie środków finansowych.

Projektowane rozporządzenie nie podlega notyfikacji w trybie przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i przepisów technicznych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projektowana regulacja nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.